

MORJENS

Autohistoriallinen Seura ry

2 / 2023

AHS:n Talviaajot

Markku Uotila

- kiinnostuksena vanhat
ajoneuvot ja detailing-tuotteet

Muistojen
"Batman-
Saab"

London – Brighton Veteran Car Run

CLASSIC MOTORSHOW

Lahti • Finland

SUURI SUOMALAINEN
KLASSIKKOAJONEUVONÄYTTELY

6.-7.5.2023 LAHTI

TEEMANA

*Kupee
on upee!*

MUSEOIÄSSÄ

Vuonna 1992
ensiesiteltyjä klassikoita

HARLEY DAVIDSON
SUOMESSA

OMISTAJIEN
HELMET

Harrastajien tallien aarteet

AUTOJA, MOOTTORIPYÖRIÄ, MOOTTORIKELKKOJA, MOPOJA, TYÖ-
KONETTA, TRAKTORETTA, RASKASTA KALUSTOA, PIENOISMALLEJA,
MERKKIKERHOJA, KAUPPIAITA, KUNNOSTAJIA, ASiantuntijoita,
OHEISOHJELMAA JA PALJON MUUTA!

Liput

Päivilippu 25 €
Eläkeläiset 20 €
7-15 vuotiaat 10 €

Avoinna

La 6.5. klo 9-17
Su 7.5. klo 10-17

Ennakkoliput: [tiketti.fi](https://www.tiketti.fi)
Alle 7 v. veloituksetta aikuisen seurassa

PÄÄKIRJOITUS

Uusi ajokausi on aina odotettu asia. Kalenteri alkaa täyttymään alan tapahtumista jo kevään korvalla. Hyvistä suunnitelmista huolimatta osaan jää silti menemättä. Niin paljon on tarjontaa tänä päivänä ajoneuvoharrastajille varsinkin, jos olet suht moniruokainen etkä keskittynyt vain yhteen ajoneuvoon ja -merkkiin. AHS:n omiin tapahtumiin, joita yhdistyksemme ahkerat järjestäjäjoukot meille tekevät, kannattaa joka tapauksessa tähdätä. Näistä löytyy tietoa lehden loppupuolelta.

Joka kevät odotetaan myös pienellä jännityksellä harrasteajoneuvojen käyttöönottoa talviseisannon jälkeen. Toivotaan, että ajopeli starttaa pirteästi käyntiin ja kevään ensi ajot sujuvat ongelmitta. Morjensin tässä numerossa on Jussin vinkkejä, joista voi olla apua jos kaikki ei sujukaan niinkuin pitäisi.

Kesän retket ovat edessäpäin, joten on hyvä inspiroitua parista matkajutusta. Ruotsi on lähellä vaikka laivamatka ottaa osan matka-ajasta. Tuttu kaveriporukka otti suunnan Tukholman ja Uppsalan ympäristöön eikä museoautoilla tehdyllä matkalta puuttunut linnoja ja muita historiallisia kohteita. Toinen ulkomaille suuntautunut matka kertoo hyvin iäkkäiden veteraaniautojen ajosta, London - Brighton Veteran Car Runista. Lehdessä on juttua myös Äijäkirppis Lualamiehstä sekä Auton ja tien museon, Mobilian kauden näyttelyistä. Nämäkin ovat hyviä reissukohteita.

Lämpeneissä ajokeleissä on mukava muistella

helmikuista AHS:n Talviajoa, joka oli sitä nimensä mukaisesti. Lunta riitti ja sitä tuli matkallakin lisää. Maalissa Syökerin Tuvalla höyryävä hernekeitto maistui todella isolle autokuntien joukolle.

Vanhempiakin asioita muistellaan ”Batman-autoksi” kutsutun Saab 95:n tarinassa. Luvassa on ajankuvaa ja yhden auton historiaa, joka jatkuu nykyisin yksityiskokoelmassa. Voimme lukea myös autonhoitotuotteisiin perusteellisesti ammattinsa puolesta paneutuvan ja monta kiinnostavaa ajoneuvoa omistavan **Markku Uotilan** tiestä ajoneuvojen ja detailing-tuotteiden pariin.

Aiemmin ilmestynyt Morjensin kalustoluettelo oli ensimmäinen ponnistukseni apujoukkojen tuella ja nyt pääsin varsinaisen lehden teon pariin. Tekeminen hakee aina uomiaan uuden edessä vaikka lehden tekemisen eri vaiheet ovatkin itselleni tuttuja entuudestaan. Erityisen ilahduttavaa on ollut, että paitsi avustajat niin myös jäsenistö osallistuvat lehden synnyttämiseen kirjoittamalla ja kuvaamalla materiaalia Morjensiin. Jatketaan tällä tiellä niin lehti pysyy mahdollisimman monipuolisena jatkossakin.

Aurinkoista kesää ja muistorikkaita ajoretkiä,

Hannele Hatanpää

SISÄLTÖ

Pääkirjoitus	3
Puheenjohtajalta	4
Markku Uotila	5
Jussin vinkit	10
Talviajot	12
London-Brighton Veteran Car Run	19
”Batman-auto” 1961 Saab 95	23
Äijäkirppis Lualamiäs, Tampere	26
Kesäretkellä Ruotsinmaalla	28
Mobilian uusien näyttelyjen avajaiset... ..	33
AHS-tapahtumakalenteri 2023	34
Jäsenlomake	35
Tulevan Helatorstaiajon tiedot	36

MORJENS

Toimituksen osoite:

Hanneliner, Solamäentie 60,
03100 Nummela
(Käyntiosoite Ratastie 16)
morjens@autohistoriallinenseura.fi
040 587 4351

Päätoimittaja: Hannele Hatanpää

Vakituiset avustajat:

Juhani Halmeenmäki, Jussi Muotiala,
Markku Pellinen, Nils Tigerstedt

Avustajat tässä numerossa:

Satu Danielsson, Kurt Fagerstedt, Ari Leppälä

Ilmoitukset:

morjens@autohistoriallinenseura.fi, 040 587 4351

Ulkoasu:

Tiina Lemmola, tiina.lemmola@gmail.com

Painopaikka:

NurmiPrint Oy

Julkaisija: Autohistoriallinen Seura ry

ISSN 2242-5454

Ilmoitushinnat (sivu A4):

Takasivu	225 €
Kokosivu	180 €
1/2 sivua	130 €
1/3 sivua	105 €
1/4 sivua	90 €
1/8 sivua	50 €
1/16 s. jäsenille	(maksuton)
Jatkuva ilmoitus	-15 %
Laskutus alv	0 %
Nro1 (sivu A5)	-15 %

Seuraava lehti ilmestyy

lokakuun puolivälissä.

Aineistot 5.9. mennessä:

morjens@autohistoriallinenseura.fi

Kannen kuva:

Talviajo 2023. Hannele Hatanpää

PUHEENJOHTAJALTA

Hans Brummer

Autohistoriallinen Seura ry

Tervehdys kaikille

EU-komissio päätti ”suuressa viisaudessaan” kieltää uusien polttomoottorilla kulkevien henkilöautojen ja kevyiden pakettiautojen valmistuksen ja myynnin vuoden 2035 alusta. Tähän EU-päätökseen oltiin tietysti hyvin tyytyväisiä täällä Suomessa – varsinkin maamme edellisessä viherkasvatusvoittoisessa hallituksessa, jossa hehkutettiin avoimesti ympäristöministerin johdolla vihreään liikenteeseen (siis sähköistymiseen) siirtymistä ja hiilineutraalisuuden saavuttamista vuoteen 2035 mennessä heidän johdolla entisestään tiukennetun aikataulun mukaisesti. Allekirjoittanut näkee asian toisin.

Hiljattain on tapahtunut läpimurto kehitettäessä polttomoottoreihin hiilineutraalia polttoainetta bensiinin korvaajaksi. Saksalaisen autovalmistajan Porschen, Siemensin ja lisäksi usean kansainvälisen yrityksen yhteistyöprojektissa kehitetään vedystä ja ilmasta talteenotetusta hiilidioksidista metanolin kautta valmistettavaa ns. synteettistä sähköpolttoainetta (e-fuel) tavallisten ajoneuvojen polttomoottoreihin. Tämän valmistus tapahtuu toistaiseksi pienimuotoisesti Chilessä Punta Arenasin tuotantolaitoksella, mutta tehtaalla tähdätään polttoaineen ison mittakaavan kaupalliseen tuotantoon. Kyseinen e-fuel on melkein kokonaan päästötön polttoaine (yli 90 %

puhtaampi tulos) verrattuna nykyisen moottoribensiinin päästöihin, kun se valmistetaan fossiilittomasti tuotetulla sähköllä. Tavoitteena on, että nykyistä polttomoottoritekniikkaa voitaisiin hyödyntää tulevaisuudessa lähes ilman CO²-päästöjä. Audi on myös jo vuosia kehittänyt e-bensiiniä ja e-dieseliä. Suomessakin on suunnitteilla synteettisen polttoaineen tuotantolaitoksia. Tämä on ilouutinen kaikkien vanhojen museoajoneuvojen harrastajille.

Onneksi EU-komissio on joutunut pyörtämään kieltopäätöstään. On hyvä, että Euroopan suuri autovalmistajamaa Saksa alkoi kyseenalaistamaan tuota EU-komission päätöstä. Se palautettiin komissiossa uudellentarkasteluun sen jälkeen, kun Saksan, Italian, Puolan, Romanian, Slovakian, Tšekin ja Unkarin liikenneministerit kieltäytyivät ratifioimasta sitä. E-polttoainetta käyttävät polttomoottoriautot sisällytetään EU-sääntelyyn EU-komission antamalla säädöksellä. EU-parlamentti ja EU-jäsenmaat saattavat kuitenkin esittää siihen vielä vastalauseita kahden kuukauden aikana.

Kieltoa kannattavat EU-jäsenmaat ovat vieraantuneet arkitodellisuudesta ja sama koskee osin myös niitä suomalaisia poliitikkoja Arkadianmäellä, jotka ”suuressa viisaudessaan” päättivät vihreästä siirtymästä Suomessa tiukimmalla aikataululla kuin missään

muussa EU:n jäsenmaassa ajattelematta kunnolla miten suuria kustannuksia se tuo mukanaan jokaiselle tavalliselle kansalaiselle. Siirtymäaika hiilineutraalisuuteen tulisi olla huomattavasti pidempi. EU:ssakin tavoitevuosi on 2050. Lisäksi jakeluvaiheen suunniteltu nosto moottoripolttoaineissa 28 prosenttiin (nyt määräaikaisesti 14 prosenttia) ensi vuoden alusta tulisi olla maltillisempi, kuten myös tulevan synteettisen polttoaineen verotus. Ruotsissa on hallituksen piirissä harkinnassa jakeluvaiheen laskeminen 0–6 prosenttiin, koska se ei tuota Ruotsin kokoisessa maassa toteutettuna globaalisti merkittävää hyötyä ja se nostaa polttoaineiden hintaa.

Suomessa pitää pystyä liikkumaan luotettavasti tulevaisuudessakin myös ilman sähköautoa ”perinteisellä tekniikalla” kohtuullisin kustannuksin. Kaikki ei voi toimia ainoastaan sähköllä nyky-yhteiskunnassa. Se on liian haavoittuvaista. Tämä on hyvin tullut esiin vaikkapa Ukrainassa, kun Venäjä on tuhonnut maan siviilisähköinfra. Yleisesti on tunnustettu, että polttomoottoriajoneuvot säilyvät Suomen liikenteessä vielä pitkään tulevaisuuteen.

Parhain automobiiliterveisin,

Hans Brummer

BENSA-SÄHKÖ EXPERTTI

ja säädöt hoitaa yli 40 vuoden kokemuksella
LASSE MÄKELÄ

*Vedetön
jäähdytins-
neste*

- KAASUTTIMIT
- SYTYTYSJÄRJESTELMÄT
- AUTOSÄHKÖ
- BENSARUISKUT
- EBERSPÄCHER
- kaasuttimien VARAosat, huolto, säädöt

Millers Oil vanhankaluston öljyt sae 30, 40, 50, 20/50, mini 20/50, vaiht.öljyt: mm sae 90 gl1 ja sae 140

MYÖS LIIKKUVA HUOLTO!!!

YRITTÄJÄNTIE 8, 01800 KLAUKKALA, 040 554 8372, bensaexpertti@gmail.com

- päästöongelmat + todistukset
- WEBASTO
- MUSEOAUTOT/ERIKOISAUTOT
- VENEKAASUTTIMIT
- laturit, startit

Museotarkastukset

Resurs-öljyn lisäaineet

**Millers Eps tankkiin etanolin
haittojen ehkäisyyn
+ lyijyn korvike + oktaanin korotus**

Markku Uotila

Presco Oy sekä House of Ghost Killer Oy

Käydäänpä **Markku Uotilan** historiaa hieman taaksepäin aikaan ennen hänen sekaantumistaan autokemikaaleihin. Hän on Pälkäneen Harhalassa sijaitsevan Uotilan Leipomon perustajan pojanpoika. Työstään leipomossa hän kertoo pitkistä päivistä, mutta rahaa tuli vastineeksi varsinkin, kun ei tarvinnut maksaa asumisesta mitään. Noin kymmenen vuotta isän kuoleman jälkeen äiti oli muuttanut toiseen asuntoon ja varsin hulpeat tilat jäivät Markkun käyttöön. Kolmekymmentä vuotta kului leipomon kanssa. Autoja tuli ostettua ja myytyä. Kiinnostus moottoriajoneuvoihin alkoi jo lapsuudessa ja jatkuu.

Auto Glym

Markku Uotilan vanhin veli **Ari** siirtyi leipomosta pois ja alkoi myydä 1980-luvun loppupuolella englantilaisen Auto Glymin tuotteita. Veli pyysi auttaisitko Markku häntä aina välillä. Niin tapahtuikin ja Markku kiersi yhtenä päivänä viikossa näissä merkeissä ja tutustui samalla autonhoitomaailmaan. Toiseksi vanhin veli, joka myös työskenteli leipomolla, ei tästä pitänyt. Hänen mielestään Markkun oli päätettävä myykö leipää vai kemikaaleja.

Leivän myynti oli kannattavaa. Markku halusi kuitenkin lähteä kemikaalipuolelle, vaikka ala oli epävarmempi. Ari opetti autonhoitoa. Synkät pilvet tulivat kahden vuoden kuluttua, kun maahantuojaja Wash Out teki konkurssin. Kävi kuitenkin niin, että he saivat itse maahantuonnin nimellä Pälkäneen Kemari Ky (lyhennys kemikaaleista ja Arista).

Maahantuonnin saamisen jälkeen Ari työskenteli enää kaksi vuotta kemikaalipuolella, koska hänen vaimonsa **Karin** vaati Aria lopettamaan kemikaalien myynnin. Tässä tilanteessa Ari olisi halunnut myydä Markkulle koko maahantuonnin, mutta hän osti siitä vain pienen osan helpottaakseen velipojan velkataakkaa. Ari myi sitten loput Kemarista appiukolleen **Vexi (Veikko) Leevelle**, joka otti mukaan myös kaksi poikaansa maahantuontiin ja samalla nimi muutettiin Autokemiksi. Markkun tehtäväksi tuli kouluttaa isä- ja

Markku Uotila.

poika-Leevet autonhoidon maailmaan.

Ammattituotepuoli Auto Glymin kanssa ei enää mennyt hyvin 1990-luvun loppupuolella ja siksi Markku otti yhteyttä Presta/Malco Products -yhtiöön, mihin hän oli tutustunut Saksassa alan messuilla. Alkoi ahkera faxien vaihto. Mutta tilanteen muutti äkillisesti ilmestynyt syöpä, joka vei Vexi Leeven kuukaudessa. Markku tiedusteli sairaalassa mitä tehdään tämän USA-projektin kanssa. Vexi pyysi

lopettamaan projektin, joka oli hyvin ymmärrettävää siinä tilanteessa.

Vexin kuoleman jälkeen tilanne hänen perhepiirissään kärjistyi ja Markku tiesi, että jatkamisesta ei tule mitään, koska perillisten arvomaailma oli täysin vastakkainen. Kymmenen vuotta Markku oli rakentanut Auto Glymiä. Hän irtisanoutui ja kertoi silloiselle vaimolleen, että hankkiutuu johonkin varastoon töihin ja tekee työtä vain kahdeksasta neljään. Entinen vaimo

1961 Saab 95 on päässyt kaltaistensa joukkoon Tero ja Marko Nikkasen Saab-kokoelmaan Joutsaan.

Nyt kun Tero Nikkanen aloitti pitkän horroksen jälkeen elvytystyön oli tietenkin tavoitteena, että kilvet säilyvät alkuperäisenä. Valitettavasti, kuten usein nykyään tapahtuu nämä ”lyhyet kilvet” olivat joutuneet uusiokäyttöön mopoon! Miten saada ne takaisin? Mopon vanhaa omistajaa vuosikymmenien takaa ei tavoittanut mitenkään – ei tutkan alapuolelta eikä yläpuoleltakaan. Mopostakin oli tullut jo matkan varrella uusia säilykepurkkeja. Tässä vaiheessa tuli apuun ”Lex-KLB”.

Bremerin ajamana viranomaiset Trafissa ymmärsivät autoharrastajan tuskan sekä ”yskän” ja he osoittivat poikkeuksellisen nopeaa toimintaa ja saatiin lakimuutos. Se mahdollistaa saman tunnuksen käyttämisen sekä autossa että mopossa, koska nämä ovat eri ajoneuvoluokkaa eikä näitä voida siten sekoittaa mitenkään keskenään. Harrastajat kumartavat syvään ja ihmeiden syntyminen Suomessa on edelleen mahdollista!

Kun Saab oli selvinnyt ensimmäisestä

60 vuoden taipaleestaan ja vaikka kuinka ”Batman-auto” onkin, niin ruoste sai sen kiinni iskien korin etupään rakenteisiin. Teron sekä osaavan Parkanon tiimin avulla Saab palautettiin ”elävien kirjoihin”, josta isot kiitokset heille kaikille! Saab on nyt valmiina seuraavalle 60 vuoden taipaleelle sekä uusiin seikkailuihin. Toivotan Saabille sekä uudelle omistajalle hyvää matkaa.

Teksti: Ari Leppälä
Kuvat: Ari Leppälän arkisto

Tervetuloa tutustumaan osastoomme ja koviin työkalutarjouksiin Lahteen!

Kamasa työkaluvaunu, tuumaisilla työkaluilla

Hylsyt 1/2" -vääntiöllä

- Koot: 3/8"-1 1/4", 6-kanttia
- Koot: 5/16"-7/8", 12-kanttia

Hylsyt 3/8" -vääntiöllä

- Koot: 5/16"-1", 6-kanttia
- Koot: 5/16"-7/8", 12-kanttia

Hylsyt 1/4" -vääntiöllä

- Koot: 3/16"-9/16"

Kiintosilmukka-avaimet

- Koot: 1/4"-1"

Kuusiokoloavaimet, pitkät

- Koot: 1/16"-3/8"

Räikät, 72-hammasta

- Vääntiö: 1/4"
- Vääntiö: 3/8"
- Vääntiö: 1/2"

990,-

**6.-7.5.2023
LAHTI**

Teräpalasarja, hylsyt ja väännin 1/4"

Miniräikkävain

- Hylsyt 1/4": 5,5 - 14 mm
- Teräpalat Phillips: PH1-PH4
- Teräpalat Pozidrive: PZD1-PZD3
- Teräpalat Torx: T7-T40
- Turva Torx: TP8-TP40
- Kuusiokolot: 3-8 mm
- Urateräpalat: 4-7 mm
- Teräpalasovitin

25,-

**SUURI SUOMALAINEN
KLASSIKKOAJONEUVONÄYTTELY**